

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 338/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

337/2009. (X. 21.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a budapesti lakos **panaszos**¹ 2009. június 15-én előterjesztett **panaszát** a 2009. október 21-én megtartott zárt ülésén – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag és dr. Kádár András Kristóf testületi tag különvéleményével – hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület álláspontja szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre, más részében alapjogi sérelem nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2009. június 15-én érkezett levelében bejelentést tett a vele szemben 2008. június 8-án intézkedő rendőrök ellen. A Testület titkárságának felkérésére írt újabb, 2009. augusztus 4-én érkezett levelében közölte, hogy a panaszában kifogásolt rendőri intézkedés valójában 2009. június 8-án történt, az esemény időpontját eredetileg tévesen jelölte meg.

A beadvány szerint 2009. június 8-án körülbelül 23 óra 20 perckor személygépkocsijával a XVIII. kerület Nemes utcában a Pestszentlőrinc – Pestszentimrét összekötő erdős terület mellett közlekedett, Pestszentimre irányába.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Mögötte feltűnt egy piros-kék villogó jelzést használó jármű, sziréna nem szólt. A gépkocsival jobbra lehúzódtott és lassított, hogy az előzést lehetővé tegye, azonban kb. 100-200 méter megtétele után a követő jármű, a szembejövő sávba, a panaszos autója mellé hajtott – ekkor vette észre, hogy rendőrségi jármű – és a jobb ülésben ülő személy elkezdett átkiabálni, hogy azonnal húzódjon félre és álljon meg. Megállás után az autóból három rendőr szállt ki és hangosan, fenyegetően felelősségre vonták a panaszost, hogy miért nem állt meg. Köszönni elfelejtettek. A panaszos közölte, hogy félrehúzódtott, de nem értette, hogy miért kellett megállnia. A rendőrök azt válaszolták, hogy a KRESZ szerint meg kellett volna állnia, mert ők „villogtattak” is. A panaszos arra hivatkozott, hogy szabályosan közlekedett, kérdezte, hogy a megállításának mi az oka. A rendőrök azt felelték, hogy: „gépjármű ellenőrzés”.

Az intézkedők elkérték a panaszos iratait, a jogosítvány nem volt elég, a személyi igazolványát és a lakcímkártyáját is követelték, ami véletlenül nála volt. Kérdezte, hogy az új típusú jogosítvány mellett lakcímkártyát miért kell átadnia, mire az egyikük „pökhendi, nagypofájú hangon” azt mondta, hogy „a jogosítvány nem elég”.

A panaszos szerint nyilvánvaló volt, hogy a rendőrök szándékosan, tényleges indok nélkül, minden áron belé akartak kötni.

Kérték a gépjárművének minden papírját, kötelező tartozékait. Rendben volt az izzókészlet, a háromszög, de annyira szerettek volna valamit találni, hogy a mentődoboz lejárati idejét is megnézték.

Ezek után alkoholszonda megfűjására kötelezték. Négy vagy öt alkalommal kellett újra- és újra fűjnia, mert nem volt elég meleg a szonda vége.

A panaszos megjegyezte, hogy a három rendőr közül csak egy volt igazán „kulturálatlan”, a másik kettő valamelyest szolidabban viselkedett.

A panaszos elkérte a rendőrök igazolványát, azonban ezt megtagadták. Azt mondták, hogy a jelvényükkel igazolták magukat, és nem közölték sem a nevüket, sem a szolgálati helyüket. A jelvéyszámuk: ...

A panaszos ezt az eseményt hatalommal való visszaélésnek, megfélemlítésnek és zaklatásnak minősítette, úgy gondolta, hogy pusztán a villogtatás miatt nem kellett volna megállnia, és biztos abban, hogy a jogosítványa is elég lett volna, nem szükséges a lakcímkártya. Azt sem értette, hogy miért nem tudhatja a rendőrök nevét.

Az esetnek a panaszos utasa, egy fiatal hölgy is tanúja volt, neve T. A.

II.

A Testület az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatára újtján kérte az intézkedéssel kapcsolatos iratok megküldését.

A rendőrségi iratok a Testülethez 2009. szeptember 10-én érkeztek meg.

1) Ezekből megállapítható elsősorban az, hogy a panaszos nem csupán a Testületnek, hanem a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének is elküldte panaszlevelét. A két levél tartalma azonos, csupán a címzések különbözőek, és nincs bennük utalás arra, hogy nem egy címzettnek szólnak.

2) A rendőrök által utólag írt jelentések a következőket tartalmazzák.

K. B. r. törzsőrmester, K. B. r. őrmester és P. L. r. őrmester a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai 2009. június 8-án 19 órakor 2009. június 9-én 07 óráig az ... frsz-ú szolgálati gépkocsival járőrszolgálatot láttak el. Bűnügyi információk szerint a kerületben régi típusú személyautókkal többször követtek már el bűncselekményeket. Ezért 23 óra 30 perc körüli időben a XVIII. kerület, Nemes utcán a Királyhágó utca irányába, a Dózsa György út felé közlekedő (...) frsz-ú fehér színű VW típusú személygépkocsit gépjármű-ellenőrzés céljából megakarták állítani. K. B. r. törzsőrmester. a vezető mögé hajtott, majd bekapcsolta a megkülönböztető fényjelzést, és az irányjelzővel jobbra jelzett, azt kívánva elérni, hogy jobbra, az útpadkára húzódjon félre és álljon meg. A Golf vezetője csupán fékezett, de nem húzódott jobbra. A rendőrautó vezetője a fényszóróval két alkalommal rávillantott, erre sem reagált., ezért balról melléhajtott, és a jobb első ülésben ülő K. B. r. őrmester az ablakot leengedve, a jobb karjával jelezte, hogy álljon félre, és szólt is, hogy „húzódjon le”. A gépkocsi ekkor megállt a Nemes utca erdős részénél, a szolgálati gépkocsi mögé hajtott és szintén megállt. Intézkedés közben a megkülönböztető fényjelzés folyamatosan működött.

A három rendőr a gépkocsiból kiszállva intézkedett. K. B. r. törzsőrmester a napszaknak megfelelő köszönés után közölte nevét, jelvéyszámát, valamint, hogy közúti gépjármű-ellenőrzés történik, és felszólította, hogy adja át a személyi igazolványát, lakcímkártyáját, vezetői engedélyét és a gépjármű forgalmi engedélyét, környezetvédelmi igazolólapját, valamint a gépjármű kötelező felelősségbiztosítását igazoló postai befizető csekket vagy kötvényt. A panaszos az iratok átadása előtt megkérdezte, hogy a rendőrök milyen joggal állították meg, nincs ehhez joguk, mert ő szabályosan közlekedett. A járőr parancsnokától ismét azt a választ kapta, hogy az intézkedés gépjármű-ellenőrzés keretében történik. A panaszos átadta a kért iratokat, azonban lakcímkártyáját nem, holott a rendőr tudomása szerint az új típusú vezetői engedély csak lakcímkártyával együtt érvényes személyazonosság igazolására. A panaszos az ide vonatkozó rendelkezést ezzel ellenkezően értelmezte, úgy tudta, hogy a lakcímkártyát nem köteles átadni. Némi vita után azonban, ismételt felszólításra a lakcímkártyát átadta.

A jelentés szerint a gépjármű-ellenőrzés kiterjed a gépjármű vezetőjére, a gépkocsira és annak tartozékaira, ezért a panaszos felszólításra kiszállt a gépkocsiból, és megmutatta a kötelező tartozékokat, de közben folyamatosan azt hangoztatta, hogy a rendőrök bele akarnak kötni. Olyat is mondott, hogy bunkók és folyamatosan szidalmazta a magyar rendőrséget.

A parancsnok ezután megkérdezte a panaszost, hogy az elmúlt 12 órában fogyasztott-e alkohol tartalmú italt, mire azt válaszolta, hogy nem. Kérdésre úgy nyilatkozott, hogy az alkoholszondát hajlandó megfűjni. A rendőr Spiratest véralkohol-szondát alkalmazott, és közölte a panaszossal, hogy addig kell fűjnie, amíg a szonda vége forró nem lesz, és ennek hatására a benne található kristályok meg nem olvadnak. Ez kb. 20-25 másodperc. A panaszos kb. három alkalommal vette a szájába a szondát, és kb. 2-3 másodpercig fűjta azt, közben megjegyzéseket tett, többek között a korszerűtlen eszközök alkalmazását emlegette. A negyedik alkalommal melegeedett fel annyira a cső, hogy abból megállapítható volt: nem történt alkoholfogyasztás.

Az intézkedés végén a parancsnok közölte, hogy mindent rendben talált, és a napszaknak megfelelően elkészönt a panaszostól. Ő azonban kérte, hogy a rendőrök adják át szolgálati igazolványukat. Erre K. B. r. törzsőrmester közölte, hogy ezt nem tehetik, de a panaszos felírhatja a jelvényt számukat. Eközben folyamatosan szidalmazta a rendőrséget, felröptette a rendőrök közlekedési szabályszegéseit stb.

A panaszos autójában egy fiatal hölgy tartózkodott – mindvégig a történetek során – de vele szemben a rendőrök nem intézkedtek.

Az illetékes alosztályvezető a parancsnoki kivizsgálás keretében megállapította, hogy a rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt.

- 3) A XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője a panaszos beadványa alapján a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseinek megfelelően vizsgálatot rendelt el. A panasz kivizsgálása keretében tárgyalás megtartása vált szükségessé. A tárgyalás célja – többek között – a panaszos, valamint az ügyben intézkedett rendőrök által elmondottak közötti ellentétek feloldása volt. Az ügy előadója írásban kérte a panaszost, hogy ha erre lehetőség van, a panaszlevélben megnevezett utas, T. A. megjelenését is biztosítani szíveskedjék. A tárgyalásra kitűzött időpontban a panaszos nem jelent meg, és T. A. sem jelentkezett. A tárgyaláson csupán az intézkedő rendőrök voltak jelen. Az előadó a lakásán is felkereste a panaszost, de nem találta otthon. A panaszos az iratismertetésen megjelent, és az iratok megtekintése után a következőket kifogásolta, illetve nyilatkozta:

A rendőri jelentésben szerepel, hogy régebbi típusú járművel már követtek el törvényt sértést. A panaszos szerint a rendőröknek ezt kellett volna közölniük vele, az igazoltatáshoz elegendő oknak tartotta volna. A jármű megállításának módját a rendőrök elmondásával egyezően adta elő, de szerinte ez nem volt szabályos megállítási módszer. A rendőrök felelősségre vonták, hogy miért nem állt meg; nem felel meg a valóságnak, hogy köszöntek volna, és az sem, hogy közölték a jelvényük számát. A panaszos azzal sem ért egyet, hogy a lakcímkártyát át kellett adnia, tudomása szerint a személyi igazolvány és az új típusú vezetői engedély

alkalmas és elegendő a személyazonosításhoz. A panaszos tagadta, hogy a rendőröket vagy a rendőrséget szidalmazta volna, csak a rendőrség munkamódszeréről mondott erős kritikát. Fenntartotta a helyszínen is hangoztatott véleményét is, miszerint a rendőrségi szondák korszerűtlenek. Sérelmezte végül, hogy a rendőrök csak a jelvéyszámukat adták meg. Arról nem nyilatkozott, hogy T. A. rendőrség előtti megjelenése érdekében tett-e bármit is.

Időközben az ügy előadója előterjesztése alapján az eljárás határidejét 2009. augusztus 15-ig meghosszabbították, erről a panaszost értesítették.

- 4) A XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2009. augusztus 6-án kelt határozatával a panaszt a Ket. 71. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93/B § (1) bekezdésére, mint alaptalant elutasította. A határozat indokolása bevezetőjében röviden összefoglalva tartalmazza a panaszos állításait.

Közzlik, hogy a panaszos kivizsgálása keretében tárgyalás megtartása vált szükségessé. Ennek célja – többek között – a panaszos, valamint az ügyben intézkedő rendőrök által elmondottak közötti ellentétek feloldása volt, azonban a kitűzött időpontban a panaszos nem jelent meg.

Az indokolásban megállapítják: az a körülmény, hogy a rendőri jelentés az intézkedés valódi okát rögzíti, miközben a panaszossal mást közöltek, az igazoltatás tényleges jogalapja szempontjából nem releváns.

Az intézkedést az indokolásban a következők szerint értékelik.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdése értelmében a Rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme érdekében – többek között – közlekedési hatósági feladatokat lát el.

A rendőrök az érvényben lévő közúti járművek megállításának a követésének módszereiről és taktikáiról – irányelv – szabályait alkalmazták („mozgó jármű megállítása érdekében az első ülésen helyet foglaló járőrtárs karjának feltartásával ad jelzést”).

Mindezt megelőzően - szintén az irányelv szabályait alapul véve – megkülönböztető fényjelzést használtak. A rendőri értékelés szerint: „Azok az egyéb körülmények, amelyeket a rendőrök alkalmaztak (index használata, reflektorral történő villogás, a szóban történő figyelemfelhívás) azt szolgálták, hogy a megállítás eredményre vezessen, nem alapoznak meg jogszerűtlen intézkedési módot”, vagyis az intézkedés jogszerű volt.

Az Rtv. 29. § (1) és (2) bekezdése alapján a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát közlekedésrendészeti ellenőrzés során kell megállapítani. Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a

személyazonosításhoz szükséges adatokat.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolg. Szab.) 38. § (1) bekezdése értelmében az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg a személyi adat- és lakcím-nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti.

Fenti jogszabályok értelmében a közúti ellenőrzés keretében az intézkedő rendőrjőrők azért kérik el minden esetben a lakcímkártyát, hogy leellenőrizzék, a forgalmi engedélyben szereplő üzemben tartó címe megegyezik-e a lakcímkártyán szereplő címmel, valamint, hogy a lakcím-nyilvántartás adatait összevethessék az okmány-nyilvántartás adataival.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének c) pontja rendelkezik arról, hogy a rendőr a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta adására kötelezheti.

A helyszínen intézkedést foganatosító rendőrök a Magyar Rendőrségnél egységesített alkoholszondát alkalmaztak a jogszabály előírásainak megfelelően.

A határozat közli, hogy a panaszban, valamint a rendőrségi dokumentumokban foglaltak közötti ellentmondás nem volt feloldható az eljárás során, ezért e kérdésekben (az intézkedés stílusa, hangneme) nem állapítható meg a panaszos által előadott sérelem, a tárgyaláson történt távolmaradása miatt.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye igazolja.

A 20. § (2) bekezdése szerint, a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A (3) bekezdés alapján a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt azonosító jelvényét felmutatni.

Az indokolás megállapítja, hogy a rendőrök eleget tettek az Rtv. 20. § (2) bekezdésében megfogalmazottaknak, egyenruhájukon az előírásoknak megfelelően, látható helyen el volt helyezve azonosító jelvényük, melyek számát a panaszos rögzítette és beadványában is e számokra hivatkozott. A jogszabályok

nem teszik lehetővé, hogy a rendőr átadja szolgálati igazolványát az állampolgárnak.

A határozat végül az intézkedés jog- és szakszerűségét illetően az állapítja meg, hogy az, az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat előírásainak megfelelően került végrehajtásra.

- 5) A panaszos 2009. augusztus 24-én az elutasító határozat ellen fellebbezést jelentett be, ezt augusztus 25-én meghatalmazott ügyvédje útján megismételte.

A Budapesti Rendőrfőkapitány rendészeti helyettese a fellebbezés alapján indult másodfokú eljárást 2009. szeptember 9-én kelt végzésével a Testület eljárásának befejezéséig felfüggesztette.

- 6) A panaszos meghatalmazott ügyvédjének segítségével és a panaszos közbenjárásának eredményeként a Testület munkatársa meghallgatta a tanúként megnevezett T. A-t, a panaszos utasát.

Ő előrebocsátotta, hogy nincs vezetői engedélye, a KRESZ szabályait nem ismeri. A történetekről a panaszos elmondásához hasonlóan nyilatkozott. Ő azonnal felismerte, hogy a mögöttük „villogó” jármű rendőrautó. A panaszos ezt valószínűleg később ismerte fel. Ő is állította, hogy a rendőrök nem köszöntek. Az intézkedés megkezdésekor azt közölték, hogy közúti ellenőrzés történik, de lehetséges, hogy gépjármű-ellenőrzést mondtak.

A rendőrök és a panaszos között vita folyt arról, hogy szükség van-e a lakcímkártyára. A rendőrök sürgető, követelőző hangnemet használtak, a tanú úgy érezte azért, mert bosszankodtak a panaszos – szerintük – viszonylag késői megállása miatt. Az intézkedés során a panaszos mondott „egy-et-mást” a rendőrségről, többek között, hogy ők maguk sem tartják be a szabályokat, például nem kapcsolják be a biztonsági övet. Megjegyezte az is, hogy olyan vétlent igazoltatnak, míg az intézkedés közben mellettük számtalan szabálysértő halad el zavartalanul.

A tanú a fentiekben túl érdemleges, vagy a panaszos nyilatkozatához képest eltérő adatokat nem szolgáltatott.

III.

A Testület a rendelkezésére álló iratok és adatok alapján az alábbi következtetésekre jutott.

- 1) A panasz és a rendőri jelentések egybevetése után megállapítható, hogy a panaszos gépjárművének megállítási módját illetően közöttük lényeges ellentmondás nincs. A rendőrségi iratokban hivatkoznak arra, hogy az intézkedő rendőrök az érvényben lévő, a közúti járművek megállításának módszereiről és taktikáiról szóló irányelv szabályait alkalmazták, tehát jogszerűen jártak el.

Ez a hivatkozás téves, mert az irányelv előírásait kell ugyan a rendőrnek alkalmazni, azonban az irányelvben foglaltakat a nem rendőr állampolgárok,

közelebbről a járművezetők nem ismerhetik, illetve az nem rájuk ró kötelezettségeket.

A megállítási módjáról a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) ad egyértelmű eligazítást. „A rendőr jelzései” szin alatt, a 6. § (2) bekezdése szerint: „Ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja, a) a járművek megállítására (...) a-b) menetközben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból (...) ad jelzést, karjának (...) fel-le mozdulásával, b) a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból (...), a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia”

A Testület megállapítja, hogy a panaszos gépjárművének megállítása a fentieknek megfelelő módon történt, a rendőrök a panaszostól joggal várták el, hogy a KRESZ szabályait ismerve, az azokban foglalt előírásoknak megfelelően cselekedjen.

A megállítás tehát jogszerű és szakszerű volt, alapjogi jogsérelem nem történt.

- 2) A rendőrök az igazoltatás okaként gépjármű-ellenőrzést jelöltek meg. A rendőri jelentésben szerepel, hogy bűnügyi információk szerint a kerületben régi típusú személyautókkal többször követtek már el bűncselekményeket. Ezért akarták a panaszos autóját gépjármű-ellenőrzés céljából megállítani. A Testület megállapítja, hogy a rendőrök a bűnügyi vonatkozású információt nem hozták a panaszos tudomására, annak tartalmáról csak az iratok ismertetésekor értesült. A panaszos a gépjármű-ellenőrzésre való hivatkozást nem tartotta elegendő indoknak a megállításra és igazoltatásra, de az iratismertetés során úgy nyilatkozott, hogy a rendőri jelentésben szereplő, a bűncselekmények járművel való elkövetésére, mint előzményre és okra való utalást a megállítás és igazoltatás indokául elfogadta volna, ellentétben a pusztán gépjármű-ellenőrzésre való hivatkozással.

A Testület álláspontja szerint azonban ez a hivatkozás az igazoltatás indoklásaként elegendő volt, a háttérben meghúzódó bűnügyi információnak nem kellett különösebb jelentőséget tulajdonítani, ugyanis az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerint az igazoltatás célja a személyazonosság megállapítása, amelyre bűnmegelőzési vagy bűnüldözési érdek vagy közlekedési ellenőrzés is okot adhat.

- 3) A panaszos állította, hogy a rendőrök magatartásából minden áron való hibakeresési szándékra lehetett következtetni. Az Rtv. 44. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és

adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A Testület megállapítása szerint a kifogásolt rendőri intézkedés során a fenti törvényhely rendelkezéseit alkalmazták, azoktól nem tértek el és nincs olyan konkrét adat, amelyből az intézkedő rendőrök „minden áron való” hibakeresésére lehetne következtetni.

- 4) A panaszos a légzésminta adására való kötelezést is az ún. hibakeresés körébe sorolta, illetve az állította, hogy – figyelemmel a légzésminta vételének primitív körülményeire – a rendőrség a mintavételre korszerűtlen és komolytalan eszközöket alkalmaz.

Az Rtv. már hivatkozott 44. § (1) bekezdésnek c) pontja szerint a rendőr; a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti.

A Testület álláspontja az, hogy a légzésminta vétele is jogszerűen történt, nincs adat a visszaélés-szerű alkalmazásra. A rendőrök a mintavételhez országosan egységesen rendszeresített szondát vettek igénybe és a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a használt eszköz korszerű-e avagy sem.

- 5) A rendőrség az iratokban hivatkozik arra, hogy az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontjában írt közlekedésrendészeti feladat ellátása céljából az intézkedő rendőrök azért kérik a lakcímkártyát, hogy ellenőrizzék: a forgalmi engedélyben szereplő üzembentartó címe egyezik-e a lakcímkártyán szereplő címmel, továbbá azért, hogy a lakcím-nyilvántartás adatait összevethessék az okmány-nyilvántartás adataival.

A fenti hivatkozás alaptalan, nem létezik olyan jogszabály, amely az üzembentartó címének a lakcímkártyán szereplő címmel, illetve a lakcím-nyilvántartás adatainak az okmány-nyilvántartás adataival történő összevetését előírná.

A panasz ebben a vonatkozásban megalapozott és megállapítható, hogy a rendőri intézkedés csekély mértékben sértette a panaszosnak a személyes adatok védelméhez fűződő alkotmányos alapjogát.

- 6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem adták át az igazolványukat. Azt mondták, hogy a jelvényükkel igazolják magukat és nem közölték sem a nevüket, sem a szolgálati helyüket. Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint; „A rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja”.

A Testület álláspontja az, hogy a rendőrök igazolványának átadására nincs törvényi kötelezettség, a rendőrök egyenruhában voltak, azonosító jelvényük jól láthatóan volt elhelyezve és a panaszos ezért a jelvények számát akadálytalanul feljegyezhetette. A panaszos utasának nyilatkozata azt tartalmazza, hogy a

jegyzeteléshez a gépjárműben lévő táskájából ő vett elő írószert, s míg azt a panaszosnak átadta, majd amíg jegyzetelt, a rendőrök várakoztak.

- 7) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök az intézkedés megkezdésekor nem köszöntek. Az intézkedés végrehajtása során erőszakos, sürgető és fölényes hangnemben beszéltek vele. Különösen a járőrparancsnok tanúsított ilyen magatartást.

A rendőrök jelentéseikben azt állítják, hogy az intézkedést a napszaknak megfelelő köszönéssel kezdték. Állítják továbbá, hogy az intézkedés folyamán a panaszos rájuk nézve sértő kijelentéseket tett és a rendőrséget becsmérítő kifejezéseket használt.

A Testület a panaszosnak az utasa által megerősített állításai és a rendőri jelentésekben foglaltak közötti – a köszönéssel és a kölcsönös sértegetéssel kapcsolatos – alapvető ellentmondások feloldására nem talált lehetőséget.

Annak ellenére jutott erre az eredményre, hogy megállapítása szerint a rendőri jelentések értékét jelentősen rontja, hogy azok a számítógépes szövegszerkesztés felhasználásával sablonszerűen készültek, tartalmuk szóról-szóra megegyezik, a készítőik csupán a nevek felsorolásán és a nyelvtani, érthetőségi szempontok szerinti változtatásokat hajtották végre a szövegen. A Testület ezt azért tartja ezt említésre méltónak, mert a külön-külön írt jelentések azt követően készültek, hogy a rendőrök megismerkedtek a panaszos állításaival.

IV.

A Testület megállapítása szerint az alapjogi jogsérelem megtörténteire vonatkozó panaszosi állítás a kifejtettek szerint megalapozott, panaszának egy része alaptalan, más – a rendőrök intézkedésének egyes momentumaira és magatartásukra vonatkozó – kifogásai kapcsán azonban – az ellentmondások feloldhatatlansága miatt – jogsértés nem állapítható meg.

Budapest, 2009. október 21.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,

előadó testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag

**Dr. Kádár András Kristóf testületi tag és
Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag**

különvéleménye

a 337/2009. (X. 21.) sz. állásfoglaláshoz

Az állásfoglalás azon részével egyetértünk, amely szerint nem volt jogszerű, hogy a panaszost lakcímkártyájának átadására kötelezték. A Testület több állásfoglalásában [ld. pl. a 100/2009. (IV. 15.) sz., 107/2009. (IV. 22.) sz. állásfoglalást] rögzítette, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 29. §-ának (2), (3), (8) bekezdése, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. §-a és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 29. §-ának egybevetése alapján a lakcím nem tekinthető olyan személyazonosító adatnak, amelyet az igazoltatás során az intézkedés alá vont személy hitelt érdemlően köteles igazolni.

A közlekedésrendészeti intézkedés vonatkozásában kiemelendő, hogy a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 96. § (1) bekezdés ba) pontja szerint a járművezetőt az a kötelezettség terheli, hogy a közúti ellenőrzés során a személyazonosságát igazoló és a vezetésre jogosító okmányt és annak mellékletét adja át az ellenőrzésre jogosult hatóságnak. A rendelkezés nem szól a lakcímkártyáról, és minthogy a fent idézett rendelkezések alapján egyértelmű, hogy akár a személyazonosító igazolvány, akár a járművezetői engedély igazolja a vezető személyazonosságát, további okmányok átadására e körben nincs szükség.

Szintén elfogadjuk, hogy a panasznak a rendőrök hangnemére vonatkozó részét a rendelkezésre álló adatok alapján megnyugtatóan megítélni nem lehetett. Ugyanakkor az elfogadott állásfoglalás több következtetésével nem értünk egyet. Ezek az alábbiak.

1. Nem állítható, hogy a panaszos gépkocsijának megállítása szakszerű volt. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletnek (a továbbiakban: KRESZ) az állásfoglalásban is idézett rendelkezése szerint, ha a rendőr a forgalmat nem útkeresztződésben irányítja, a járművek megállítására menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozgatásával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal ad jelzést. Magából az idézett rendőri jelentésből derül ki, hogy a rendőrök először az irányjelzővel jobbra jelezve kívánták elérni, hogy a panaszos jobbra, az útpadkára húzódjon felre és álljon meg, majd ugyanebből a célból a fényszóróval két alkalommal rávillantottak a panaszosra, és csak ezután alkalmazták a KRESZ-ben is előírt megállítási módot.

Ennek fényében nem lehet megalapozott az állásfoglalás azon kitétele, amely szerint „a rendőrök a panaszostól joggal várták el, hogy a KRESZ szabályait ismerve, az azokban foglalt előírásoknak megfelelően cselekedjen”, hiszen eleinte maguk a rendőrök sem ezt tették, amikor viszont a szabályoknak megfelelően jártak el, akkor a panaszos is megállt.

2. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét jelenti, hogy a rendőrök a helyszínen kizárólag a „közúti ellenőrzést” (az Rtv. szerint: közlekedésrendészeti intézkedést) jelölték meg igazoltatási okként, míg jelentésükben arra (is) hivatkoztak, hogy a panaszos megállítása azért volt szükséges, mivel a kerületben régi típusú személyautókkal többször követtek már el bűncselekményeket, és a panaszos is ilyen gépkocsit vezetett.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése, illetve a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A Testület több állásfoglalásában kifejtette, hogy ez a rendelkezés garanciális jelentőségű az intézkedés alá vont személy panaszjogának érvényesítése szempontjából, mivel csak abban az esetben ítélt meg kellő alapossággal a vele szemben foganatosított intézkedés indokoltságát, és dönthet róla, hogy él-e panaszjogával, ha tisztában van az intézkedés valódi okával.

Erre való tekintettel nem fogadható el jogszerűnek az az eljárás, hogy a rendőr intézkedésének tényleges alapját, illetve célját nem közli az intézkedéssel érintett személlyel.

3. Végül – szemben az állásfoglalás konklúziójával – elfogadhatónak tartjuk a panasz azon részét, amely arra vonatkozik, hogy az intézkedő rendőrök csak az azonosító számukat voltak hajlandók közölni a panaszossal, a nevüket nem.

Bár a rendőri jelentések szerint az egyik rendőr „a napszaknak megfelelő köszönés után közölte nevét, jelvéyszámát, valamint, hogy közúti gépjármű-ellenőrzés történik”, maga az állásfoglalás is felhívja a figyelmet rá, hogy a panaszos állításainak ismeretében írott jelentések szó szerint megegyeznek, ami gyengíti a jelentések hitelt érdemlőségét.

A Testület által meghallgatott tanú nyilatkozata az intézkedés megkezdésének körülményeit tekintve inkább a panaszosi előadást támasztja alá. Ezen túlmenően az is kiderül a tanú nyilatkozatából, hogy a panaszos az azonosító számokat lejegyzetelte, és e célból külön megkérte a tanút, hogy írószert vegyen elő. Életszerűtlen, hogy amennyiben a rendőrök közlik a nevüket, azt a panaszos ne jegyezte volna fel.

Mindezek alapján megállapíthatónak tartjuk, hogy a rendőrök megszegve az Rtv. 20. § (2) bekezdésében, illetve a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) bekezdésében foglalt

kötelezettségüket, nem közölték a nevüket a panaszossal. Megjegyezni kívánjuk, hogy maguk a rendőri jelentések is csak annyi állítanak, hogy az egyik rendőr közölte a nevét – tehát a jelentések szerint is volt olyan rendőr, aki az Rtv.-beli előírásokat nem teljesítette.

Mindez – a Testület töretlen gyakorlata szerint – a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelmét jelenti.

Budapest, 2009. október 21.

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület